

ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਗੁਰ ਜੀਉ ਸੰਗਿ ਤੁਹਾਰੈ ਜਾਨਿਓ ॥ ਕੋਟਿ ਜੋਧ ਉਆ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪੁਛੀਐ ਤਾਂ
ਦਰਗਹ ਭੀ ਮਾਨਿਓ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਵਨ ਮੂਲੁ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕਾ ਕਹੀਐ ਕਵਨ ਰੂਪੁ ਦ੍ਰਿਸਟਾਨਿਓ ॥
ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਈ ਮਾਟੀ ਸੰਗਿ ਦੁਲਭ ਦੇਹ ਬਖਾਨਿਓ ॥੧॥ ਤੁਮ ਤੇ ਸੇਵ ਤੁਮ ਤੇ ਜਪ ਤਾਪਾ ਤੁਮ ਤੇ
ਤਤੁ ਪਛਾਨਿਓ ॥ ਕਰੁ ਮਸਤਕਿ ਧਰਿ ਕਟੀ ਜੇਵਰੀ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਦਸਾਨਿਓ ॥੧॥੩੯॥੬੨॥ {ਪੰਨਾ
1216}

ਪਦਅਰਥ:- ਗੁਰ—ਹੇ ਗੁਰੂ! ਸੰਗਿ ਤੁਹਾਰੈ—ਤੇਰੀ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ। ਜਾਨਿਓ—ਸਮਝ ਆਈ ਹੈ। ਜੋਧ—ਜੋਧੇ।
ਉਆ ਕੀ—ਉਹਨਾਂ (ਜੋਧਿਆਂ) ਦੀ। ਨ ਪੁਛੀਐ—ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੀ ਜਾਣੀ। ਤਾਂ—(ਜੇ ਤੇਰੀ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਰਹੀਏ) ਤਾਂ।
ਮਾਨਿਓ—ਆਦਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। 1। ਰਹਾਉ।

ਕਵਨ ਮੂਲੁ—(ਰਕਤ ਬਿੰਦ ਦਾ) ਗੰਦਾ ਜਿਹਾ ਹੀ ਅਸਲਾ। ਕਹੀਐ—ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਵਨ ਰੂਪੁ—
ਕੈਸੀ ਸੋਹਣੀ ਸ਼ਕਲ। ਦ੍ਰਿਸਟਾਨਿਓ—ਦਿੱਸ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਗਿ—ਠਾਲ। ਦੇਹ—ਸਰੀਰ। ਬਖਾਨਿਓ—ਆਖੀਦਾ
ਹੈ। 1।

ਤੁਮ ਤੇ—ਤੈਥੋਂ ਹੀ (ਹੇ ਗੁਰੂ!) ਤਤੁ—ਅਸਲੀਅਤ, ਸਹੀ ਜੀਵਨ ਰਸਤਾ। ਕਰੁ—ਹੱਥ। ਮਸਤਕਿ—ਮੱਥੇ ਉਤੇ।
ਧਰਿ—ਧਰ ਕੇ। ਦਾਸ ਦਸਾਨਿਓ—ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ। 2।

ਅਰਥ:- ਹੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ! ਤੇਰੀ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ (ਰਹਿ ਕੇ) ਇਹ ਸਮਝ ਆਈ ਹੈ ਕਿ (ਜਿਹੜੇ ਜਗਤ ਵਿਚ) ਕ੍ਰੋੜਾਂ
ਸੂਰਮੇ (ਅਖਵਾਂਦੇ ਸਨ) ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਿੱਥੇ ਵਾਤ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੀ ਜਾਂਦੀ (ਜੇ ਤੇਰੀ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਟਿਕੇ ਰਹੀਏ) ਤਾਂ
ਉਸ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਭੀ ਆਦਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। 1। ਰਹਾਉ।

(ਰਕਤ ਬਿੰਦ ਦਾ) ਜੀਵ ਦਾ ਗੰਦਾ ਜਿਹਾ ਹੀ ਮੁੱਢ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਪਰ ਇਸ ਗੰਦੇ ਮੂਲ ਤੋਂ ਭੀ) ਕੈਸੀ ਸੋਹਣੀ
ਸ਼ਕਲ ਦਿੱਸ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ (ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ) ਜੋਤਿ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਰਲੱਭ (ਮਨੁੱਖਾ)
ਸਰੀਰ ਆਖੀਦਾ ਹੈ। 1।

ਹੇ ਨਾਨਕ! (ਆਖ—ਹੇ ਸਤਿਗੁਰੂ!) ਤੈਥੋਂ ਹੀ (ਮੈਂ) ਸੇਵਾ-ਭਗਤੀ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿੱਖੀ, ਤੈਥੋਂ ਹੀ ਜਪ ਤਪ ਦੀ ਸਮਝ
ਆਈ, ਤੈਥੋਂ ਹੀ ਸਹੀ ਜੀਵਨ-ਰਸਤਾ ਸਮਝਿਆ। ਹੇ ਗੁਰੂ! ਮੇਰੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਮੇਰੀ ਮਾਇਆ
ਦੇ ਮੋਹ ਦੀ ਫਾਹੀ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਹਾਂ। 2। 39। 62।